

11

Stemming Afschaffing van het tijdelijk verbod op het doen ontstaan van embryo's voor wetenschappelijk onderzoek

Stemming Afschaffing van het tijdelijk verbod op het doen ontstaan van embryo's voor wetenschappelijk onderzoek

Aan de orde is **de stemming** in verband met het **Voorstel van wet van de leden Paternotte en Bevers tot wijziging van de Embryowet in verband met de afschaffing van het tijdelijk verbod op het doen ontstaan van embryo's voor wetenschappelijk onderzoek (36416)**.

(Zie vergadering van 3 december 2025.)

De voorzitter:

We gaan eerst luisteren naar een aantal stemverklaringen, waarvoor ik allereerst mevrouw Bikker het woord wil geven. Gaat uw gang.

Mevrouw **Bikker** (ChristenUnie):

Dank u wel, voorzitter. We stemmen over de wijziging van de Embryowet die embryokweek mogelijk maakt. De visies over de consequenties van deze wet liepen in het debat erg uiteen. Het gevolg was dat we het veel over techniek hebben gehad en dat het een moeilijk debat was om te volgen en te voeren. Maar deze wet heeft ook een principiële kant. Deze wet zet een deur open en we overzien niet goed wat erdoor naar binnen gaat. Het wijzigen van DNA, grootschalige proeven of het klonen van embryo's voor medicijnen komen dichterbij. De ChristenUnie hanteert juist daarom een ethiek van voorzichtigheid. Embryo's moeten niet als proefobjecten worden gebruikt. Het leven verdient bescherming vanaf het prilleste begin, want vanaf het prilleste begin is het geschapen en gezien door zijn Schepper. Daarom stemt de ChristenUnie tegen deze wet.

De voorzitter:

Dank u wel, mevrouw Bikker. Het woord is aan de heer Diederik van Dijk voor zijn stemverklaring. Gaat uw gang.

De heer **Diederik van Dijk** (SGP):

Dank u, voorzitter. Menselijke waardigheid dient het uitgangspunt te zijn van alle manieren van omgang met menselijk leven, ongeacht ontwikkelingsstadium of vermogens. Ook een embryo is een wezen dat waarde heeft in zichzelf. Dit wetsvoorstel reduceert prill menselijk leven echter tot testmateriaal. Met het kweken, experimenteren en daarna weer vernietigen van embryo's gaan we grenzen over die we niet over moeten gaan. Het wetsvoorstel wordt voorgesteld als een beheerste stap, maar wie de deur hiervoor openzet, zal erachter komen dat het einde zoek is. Als mensen vergrijpen we ons hiermee aan de macht die is voorbehouden aan onze Schepper, de auteur van het leven. De SGP stemt tegen dit wetsvoorstel.

Dank u wel.

De voorzitter:

Dank u wel. Tot slot geef ik het woord aan de heer Bontenbal voor zijn stemverklaring bij het voorstel.

De heer **Bontenbal** (CDA):

Voorzitter. Vandaag stemmen we over wijziging van de Embryowet. Dit doen we na een uitgebreid en zorgvuldig debat in de Tweede Kamer. We voelen als CDA-fractie de zwaarte van de keuze die voor ons ligt. We hebben hier als fractie en als individuele leden mee geworsteld. In onze fractie, de oude en de nieuwe, heeft een respectvolle en inhoudelijke discussie plaatsgevonden over het wetsvoorstel. Ook in onze partij is de discussie over dit onderwerp gevoerd, onder andere na publicatie van het rapport van het Wetenschappelijk Instituut over dit vraagstuk. We zullen alles overwegende als fractie in meerderheid voor dit wetsvoorstel stemmen. Dit onderwerp raakt aan de diepste overtuigingen en gewetens van de leden van deze Kamer. Daarom hebben de leden van de CDA-fractie de ruimte om een andere afweging te maken. Een aantal van ons zal daarom tegen het wetsvoorstel stemmen. Daarmee geeft mijn fractie ook uitdrukking aan het feit dat er ook in onze achterban verschil van inzicht bestaat over dit wetsvoorstel. Op onze website zullen we direct na de stemmingen een uitleg geven van ons standpunt en de argumenten die daarin een rol hebben gespeeld.

Dank u wel.

De voorzitter:

Dank u wel. Op 9 december jongstleden heeft de Kamer reeds over de ingediende amendementen en artikelen gestemd. Het wetsvoorstel komt nu in stemming. De fractie van de ChristenUnie heeft verzocht om een hoofdelijke stemming over het wetsvoorstel. Ik wil daarvoor de griffier het woord geven.

In stemming komt het wetsvoorstel, zoals op onderdelen gewijzigd door de aanneming van het amendement-Krul (stuk nr. 17), het gewijzigde amendement-Hertzberger (stuk nr. 14) en de amendementen-Krul (stuk nrs. 16, I en II).

Vóór stemmen de leden: Beckerman, Belhirsch, Van Berkel, Bevers, Biekman, Bontenbal, El Boujdaini, Bart van den Brink, Bromet, Bühler, Van der Burg, Bushoff, Van Campen, Clemminck, Dassen, Heera Dijk, Jimmy Dijk, Inge van Dijk, Dobbe, Eerdmans, Van Eijk, Ellian, Erkens, Goudzwaard, Peter de Groot, Heinen, Den Hollander, Hoogeveen, De Hoop, Huidekooper, Huizenga, Jetten, Karremans, Kathmann, Kisteman, Klaver, Klos, De Kort, Köse, Kostić, Kröger, Krul, Lahlah, Van Lanschot, Van der Lee, Martens-America, Michon-Derkzen, Mohandis, Moorman, Mutluer, Neijenhuis, Nobel, Van Oosterhout, Oosterhuis, Oualhadj, Ouwehand, Paternotte, Patijn, Paulusma, Piri, Podt, Rajkowski, Rooderkerk, Schoonis, Schutz, Sneller, Steen, Straatman, Stultiens, Synhaeve, Teunissen, Tijmstra, Tseggai, Vellinga-Beemsterboer, Vervuurt, Vijlbrief, Vliegthart, Wendel, Van der Werf, Westerveld, Yeşilgöz-Zegerius, Zalinyan, Zwinkels, Aartsen, Abdi, Van Ark, Armut, Van Asten, Bamenga en Becker.

Tegen stemmen de leden: Van den Berg, Bikker, Boelsma-Hoekstra, Boomsma, Boon, Martin Bosma, Boswijk, Van Brenk, Tijs van den Brink, Ceder, Ceulemans, Claassen, Coenradie, Dekker, Tony van Dijk, Diederik van Dijk, Emiel

van Dijk, Van Duijvenvoorde, Ergin, Faber, Flach, Graus, Grinwis, Hamstra, Heutink, Van Houwelingen, Ten Hove, Chris Jansen, Frederik Jansen, Jumelet, Keijzer, Koorevaar, Kops, Lammers, Maeijer, Markuszower, Van Meetelen, Van Meijeren, Moinat, Mooiman, Edgar Mulder, Nanninga, Van der Plas, Prickaertz, Raijer, De Roon, Schilder, Stoffer, Stöteler, Struijs, Vermeer, Vlottes, Vondeling, De Vos, Wiersma, Wilders, El Abassi, Van Baarle en Baudet.

De voorzitter:

Ik constateer dat dit voorstel met 90 stemmen voor en 59 stemmen tegen is aangenomen.

Ik vraag de indieners of zij bereid zijn de verdediging in de Eerste Kamer op zich te nemen.

De heer Paternotte (D66):

Heel veel dank aan de collega's voor de steun. We hopen dat deze wet heel veel kan gaan betekenen voor Nederlanders met een erfelijke ziekte en al die landgenoten die heel graag voor een kind zouden willen zorgen, maar bij wie het helaas niet vanzelf gaat. De heer Bevers en ik gaan deze wet daarom met verve proberen te verdedigen in de Eerste Kamer.

De voorzitter:

Dank u wel.